

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Mandag 19. september kl. 09:30 – 10:15.

Møterom 546

Til stede:

Asbjørn Strandbakken (leder) (a)

Linda Gröning – vara for Bjørn Henning Østenstad (a)

Anneken Sperr (a)

Kjersti Bakke Sørensen (c)

Håvard Njølstad (d)

Vegard Fosso Smievoll – vara for Julie Værnø (d)

Forfall: Bjørn Henning Østenstad (a), Julie Værnø (d), Jonas Jensen (b)

Sekretær: joanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Studiedekan Bjørnar Borvik i permisjon 1/7 – 31/12 – 2016.

Neste møte: 18. oktober 2016.

Sak 65/16	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: På innkallingen var fjorårets studentrepresentanter oppført. Det er rettet i protokollen. Dagsorden: Ingen merknader
Sak 66/16	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 22. august. Godkjent på sirkulasjon 24. august. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak <i>Det har ikke vært fattet fullmaktsvedtak i perioden.</i>
3	Dekanvedtak Sensorhonorar for eksamensordning med hjemmeeksamen og skoleeksamen som separate eksamensdeler.
Sak 67/16	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Spesielemnerapport 2015/16. Periodisk rapportering, jf. studieutvalgets sak 51/15-6 den 25. august 2015 og fakultetsstyresak 73/15 den 8. september 2015.
SU uttaler	Rapporten gir god informasjon om tilstanden i spesielemneporteføljen, og det er ønskelig at tilsvarende rapport utarbeides også neste år. Før og under møtet kom det enkelte innspill til ytterligere momenter som bør med i rapporten. En del av det er satt inn her (i protokollen til SU). Til neste år tar vi sikte på å gi mer utførlig informasjon om økonomisk inntjening i emnene. Studieutvalget uttrykte tilfredshet med at vi får en grundig gjennomgang av porteføljen, herunder en drøftelse av hva som skal være styrende for sammensetningen. I den forbindelse ble det vist til spesielemneutredningen fra 2007 (fakultetsstyresak 23/07) som også sendes ut sammen med protokollen her.
2	JUS123 Forvaltningsrett II Kursrapport 2016
SU uttaler	Rapporten beskriver et emne i god stand, det gjelder så vel gjennomføring/drift som resultater. Det er særlig grunn til å trekke fram den dynamikken og endringsviljen som er oppvist, på grunnlag av studentenes tilbakemeldinger. SU er enig i at det kan være gode grunner til å undersøke mulighetene for å samle hovedlitteratur i kompendium – utvalget er enig i at det er faglige hensyn som må

begrunne litteraturvalget, ikke kostnader.

Studentrepresentantene peker på et konkret forhold knyttet til kursets materielle innhold:

«Både obligatorisk kursoppgave og kontinuasjonseksamen i Forvaltningsrett II hadde konkrete anførsler om terskler etter vilkårlæren sml. misbrukslæren.

-Obligatorisk kursoppgave: "Forholdsmessighetskravet etter vilkårlæren må oppfattes strengere enn kravet fra misbrukslæren om at vedtak ikke er åpenbart urimelige."

-Kontinuasjonseksamen: "De hensyn som kunne fremmes gjennom vilkårsstilling måtte være de samme som var saklige etter misbrukslæren" og "terskelen for å konstatere [uforholdsmessighet] måtte være høy og sammenfallende med misbrukslærens krav om åpenbar urimelighet."

Da er det nærliggende at studentene skal ha lest Bjørn Henning Østenstads bidrag i antologien 'Forholdsmessighetsvurderinger i forvaltningsretten', nemlig kapittel 5 om 'Vilkårlæra sitt forholdsmessigkrav i lys av misbrukslæra sin kvalifisert-urimeleg-standard – og vice versa'.

Spørsmålet blir da: Burde ikke kapittel 5 egentlig stått oppført som en del av hovedlitteraturen i faget? Eller må det godtas – særlig på obligatorisk kursoppgave – at studentene søker utover hovedlitteraturen for å kunne besvare anførselene? Vi kan ikke se at studentene har særlig grunnlag for å sammenligne tersklene kun basert på hovedlitteraturen.»

I den forbindelse minner utvalget om at rammene for hovedlitteratur nå er utvidet, jf. studieutvalgets vedtak i sak 54/16.

3	JUS243 Alminnelig formuerett Kursrapport 2016.
SU uttaler	Rapporten beskriver et kurs i god stand. Det er særlig gledelig å notere de grepene som er tatt om fagets metodiske sider, og vurderingen av dette.
Vedtakssaker	
Sak 68/16	Reglement for Det juridiske fakultet. Forslag om oppheving av tidligere styrevedtak.
Vedtak	Følgende innstilling oversendes fakultetsstyret for behandling: 1. Fakultetsstyrets vedtak i sak 45/09 oppheves. 2. Det gjøres en tilføyelse i § 9 punkt 2 bokstav d i fakultetsreglementet: «Der vedtatte endringer har budsjettmessige konsekvenser, må disse være utredet og vedtatt av fakultetsstyret før endringene iverksettes.»
Sak 69/16	JUS243 Alminnelig formuerett Emneansvar 2016/2017 inkludert kontinuasjonseksamen august 2017.
Vedtak	Hilde Hauge oppnevnes som midlertidig kursansvarlig for JUS243 Alminnelig formuerett 2016/2017 til og med kontinuasjonseksamen i august 2017.
Sak 70/16	JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law: Hovedlitteratur og sidetall. Søknad fra Malgorzata Cyndecka og Christian Franklin. Merknad fra studieadministrasjonen.
Vedtak	Ny hovedlitteratur for JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law vedtas som foreslått.
Eventuelt	Ingen saker meldt til eventuelt

Asbjørn Strandbakken

Leder

Johanne Spjelkavik

Sekretær

Sak 66/16 – 3

Til Asbjørn Strandbakken

Fra Studieadministrasjonen/JOSP/KARE

Dato: 2016 08 23

Dekanvedtak: Honorering av ny eksamensordning.

Spesialemnene JUS250-2-A Velferdsrett, JUS250-2-C Health and Human Rights in the Welfare State og JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights fikk endret sine vurderingsordninger i Studieutvalgets vedtak i sak 75/15 2. november 2015. Man gikk bort fra en ordning med obligatorisk oppgave og skoleeksamen til en ordning med hjemmeeksamen og skoleeksamen – i praksis innebærer det at den obligatoriske oppgaven blir et eksamensarbeid og må sensureres deretter. I SU-saken ble det ikke reist spørsmål om honorering av sensuren i denne nye ordningen.

Videre gikk man bort fra å tilby eksamen med eksamensordningen «bare skoleeksamen» i de mellomliggende semestrene. Nå tilbys eksamen utelukkende i undervisningssemestrene.

Spørsmålet er hvordan sensorene skal honoreres i den nye eksamensordningen. Honorar for kommentering av obligatorisk kursoppgave er 1 time, for sensur av hjemmeeksamen er det 1 ½ time. Satsene for hjemmeeksamen er formodentlig satt med utgangspunkt i at det utgjør hele eksamen i det aktuelle emnet – vi har ingen vedtak om «kryss-satser» for kombinasjoner av vurderingsordninger.

På den ene siden kan man anføre at arbeidet med **å sensurere denne hjemmeeksamen er like stort som en hvilken som helst annen hjemmeeksamen**, uavhengig av om studentene i tillegg skal ta en skoleeksamen. Den bør derfor honoreres på vanlig måte med 1 ½ time. I samme retning trekker at det **skal settes en selvstendig karakter på hjemmeeksamen**, ikke bare en veiledende «ca-karakter», og **hjemmeeksamen inngår i grunnlaget for begrunnelse av sensurvedtaket**.

På den andre siden kan man anføre at omfanget av studentenes arbeid med hjemmeeksamen vil være omtrent det samme som det som gjaldt for obligatorisk kursoppgave. Det er heller ikke rimelig å anta at studentene skal gjøre «dobbelte så mye eksamen» selv om eksamensformen er delt i to. Det taler for at hjemmeeksamen honoreres som obligatorisk kursoppgave. Sensorene skal ikke regne sammen de to karakterdelene – de rapporteres separat og regnes sammen administrativt. Det tilkommer derfor ikke en «ekstra» vurdering for sensorene.

Vi har andre spesialemner med kombinasjonen av hjemmeeksamen og skoleeksamen. I de emnene har hjemmeeksamen mer karakter av obligatorisk oppgave, og det settes ikke separat karakter på hjemmearbeidet, det vurderes i stedet sammen med skoleeksamen til én endelig karakter. Disse honoreres for en obligatorisk kursoppgave og en skoleeksamen.

For JUS250-2-A varer hjemmeeksamen i en uke, for de to andre emnene varer den i to uker. Ordgrense som settes for hjemmeeksamen i JUS250-2-A våren 2015 er 2000, det tilsvarer ca. fem sider tekst.

Vi har ikke sikre tall for hvor mange studenter vi kan vente til disse eksamenene, siden det til nå har vært tilbudt regulær skoleeksamen i mellomliggende semestre – vi vet ikke om denne gruppen faller fra nå, eller om de går over til å ta emnet på ordinær måte.

Tall for de seneste seks semestre, møtt til eksamen:

	JUS250-2-A Våremne 34 til sammen – 11/år	JUS250-2-C Våremne 85 til sammen – 28/år	JUS276-2-A Høstemne 156 til sammen – 52/år
V13	5	26	3
H13	6	2	61
V14	10	28	0
H14	5	2	36
V15	4	26	4
H15	4	1	52

Til sammen i disse tre emnene har 275 studenter møtt til eksamen de siste tre årene, det er nesten 92 pr år i snitt.

Hvis vi legger til grunn en videreføring av disse studenttallene, vil *forskjellen* på de to modellene for honorering (hjemmeeksamen + skoleeksamen vs. obligatorisk oppgave + skoleeksamen) innebære 46 timer pr år, en honorarkostnad på $(302,6 * 46 =)$ 13 919,60 kr.

Etter dette foreslås følgende **dekanvedtak**:

Hjemmeeksamen + skoleeksamen som separate eksamensdeler, honoreres på samme måte som separat hjemmeeksamen og separat skoleeksamen til sammen.

Asbjørn Strandbakken
dekan

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 67/16-1**Periodisk rapportering fra spesialemler**

Det vises til studieutvalgets sak 51/15-6 den 25. august 2015 og fakultetsstyresak 73/15 den 8. september 2015.

I begge fora ble det ytret ønske om at en oppdatering av produksjonsdata og eventuelt andre nøkkeltall og/eller sentrale opplysninger for spesialemler presenteres hver høst. Notatet her tar sikte på en slik begrenset oppdatering av saken fra 2015. Det tas også sikte på å etablere en rapporteringsmal som kan synliggjøre bevegelsene fra år til år.

Aktuelt fra siste år:

I løpet av året er det foretatt en omfattende **gjennomgang av nøkkeldata i emnebeskrivelsene** for alle emnene. Med nøkkeldata siktes til materielle og formelle forhold som har betydning for driften av emnene, og følgelig for kostnadene som knyttes til dem. Det gjelder oppføringer som forkunnskapskrav (obligatoriske og tilrådde), vurderingsformer og -ordninger, obligatoriske undervisningsaktiviteter, krav til studierett. Her ser vi at vi har språklige ulikheter som ikke representerer reelle ulikheter, slikt bidrar til forvirring for studentene og dels også for administrasjonen. Videre har vi små reelle/materielle ulikheter som bidrar til å undergrave en effektiv administrering av emnene, uten at det framstår som vel begrunnet. Vi finner også noen rene misforståelser – det gjelder ordninger i skjæringspunktet mellom obligatoriske undervisningsaktiviteter og vurdering (eksamen). Det er gjort et betydelig arbeid med å dokumentere slike forhold og utarbeide forslag til endringer. Denne prosessen ligger nå på is i påvente av studiedekanens tilbakekomst. Administrasjonen håper å revitalisere denne prosessen våren 2017. Det vil i alle fall få emnene til å framstå *mer strømlinjeformet og profesjonelt*, i beste fall vil det også bidra til forenklet administrasjon. Det vil i alle tilfeller innebære en reell kvalitetsheving for noen emner, det gjelder primært der vi har «issues» knyttet til prøvingsformer. Noen av endringene vil bli vedtatt uten drøftelser med emneansvarlige, eventuelt bare med orientering til dem. Det gjelder for eksempel der et forkunnskapskrav er formulert som «bachelor eller tilsvarende» i stedet for «tre års høyere utdanning». Noen andre forhold vil bli forelagt de emneansvarlige de angår, det gjelder for eksempel avklaring av obligatoriske undervisningsaktiviteter vs eksamen. Ytterligere andre forhold vil i sin helhet bli overlatt de emneansvarlige å bidra med, det gjelder emnenes innholdsbeskrivelse og læringsmål. Dette kommer vi altså tilbake til i løpet av 2017.

I forbindelse med overgangen til elektroniske kompendier (Litteraturkiosken), viste det seg at vi ble nødt til å ta et **fastere grep om frister** som gjelder for klargjøring av spesialemler for drift det påfølgende semesteret. Vi slo sammen flere frister for å forenkle formidlingen og praktiseringen. Det har hatt en viss effekt, men ikke helt det administrasjonen hadde sett for seg. Vi bruker fortsatt mye tid og ressurser på å purre og på brannslukking fordi ting (litteraturlister, endringer mv) ikke kommer i tide. På grunn av eksterne frister vil vi ikke lenger kunne tilby drift av emner det kommende semesteret der de interne fristene ikke overholdes. Vi venter at det vil ha en viss disiplinerende effekt, samt at det vil lette noe på det betydelige presset som legges på administrasjonen.

Vi har noen **endringer i porteføljen** i løpet av året: Vi har opprettet et nytt spesialemler siden sist – JUS292-2-A Introduction to Chinese Law med virkning fra i høst. Det sees som ledd i fakultetets strategiske satsing på samarbeid med Kina. Vi har også etablert en praksisdel av våre studenters

utvekslingsopphold til Kina – JUS334 Chinse Law Clinical Programme. Fakultetsstyret avsto i oktober søknad om opprettelse av spesialemne i forfatningsrett, under henvisning til pågående prosess med revisjon av porteføljen. Vi har avsluttet tre emner: JUS279-2-A Transnational Commercial Law I og JUS279-2-B Transnational Commercial Law II ble vedtatt nedlagt med øyeblikkelig virkning i styremøtet 8. september 2015, som følge av at emneansvarlig Andreas Fötschl ikke lenger ønsket å drifte dem på gjeldende vilkår. JUS259-2-A Konkurranserett ble vedtatt nedlagt i styremøtet 3. mai 2016 etter initiativ fra emneansvarlig Tore Lunde. JUS258-2-B Competition Law vil videreføre noe av faginnholdet. JUS280-2-A Alternative Dispute Settlements på 10 studiepoeng er vedtatt økt til 20 studiepoeng, har fått betegnelse JUS280-2-B Alternative Dispute Settlements. A-emnet opphører altså fra og med i høst, idet B-emnet tar over.

Tall fra siste år:

For studieåret under ett hadde vi 1848 meldte, 1478 (80 %) møtte. Studieåret 14/15 hadde vi 1729 meldte, 1305 (75 %) møtte.

Høsten 2015 var 1119 studenter meldt til eksamen i spesialemner, 917 (82 %) møtte. For engelske spesialemner alene var tallene 446 meldt, 404 (91 %) møtt. Spesialemnene produserte 10570 studiepoeng, hvorav 10330 nye.¹ Det tilsvarer 172,16 årsekvivalenter. I finansieringskategori E ga en årsekvivalent NOK 44 000² i uttelling i 2015. Det gir UiB NOK 7 575 333 – 75 % av det er NOK **5 681 500.**

Våren 2016 var 729 studenter meldt til eksamen i spesialemner, 561 (77 %) møtte. For engelske spesialemner alene var tallene 326 meldt, 295 (90 %) møtt. Spesialemnene produserte 6250 studiepoeng, hvorav 5740 nye. Det tilsvarer 95,67 årsekvivalenter. I finansieringskategori E gir en årsekvivalent NOK 45 000 i uttelling i 2016. Det gir UiB NOK 4 305 150 – 75 % av det er NOK **3 228 862.**

Til sammen for studieåret: NOK 8 910 362 til fakultetet fra studiepoengproduksjon i spesialemner, forutsatt 75 % tildeling fra UiB.

Studieåret 2016/2017 har vi 48 aktive spesialemner i tillegg til i alt fire praksisemner. Om våren tilbyr vi 21 emner, hvorav 14 engelske, om høsten tilbyr vi 27 emner, hvorav 12 engelske.

Det vedlagte regnearket som viser samlet produksjon over tid for spesialemnene viser litt færre data enn tidligere år: Emner som ikke var/er aktive sist studieår eller kommende studieår, er skjult. Det samme gjelder data lenger tilbake enn fem år. Grunnlaget er fortsatt med i tabellen, men vises altså ikke. Det er av hensyn til lesbarheten.

Under her videreføres oversikten over «De 11 beste» og så videre, slik det ble presentert i notatet i styresak 73/15. Denne gangen er det imidlertid bare fem slike grupper, i motsetning til seks i fjor, ref. redusert datagrunnlag som angitt over. Rangeringen er basert på *emnenes samlede produksjon fra og med høsten 2008*. Pilene til høyre viser bevegelsen fra forrige studieår. Vær oppmerksom på at noen av bevegelsene opp denne gangen kan tilskrives at utgåtte emner ikke er med i år – de var med i fjor.

¹ FS 581.002, filtrert: «(emnekode like'JUS25%') OR (emnekode like'JUS26%') OR (emnekode like'JUS27%') OR (emnekode like'JUS28%') OR (emnekode like'JUS29%') OR (emnekode like'JUS32%') OR (emnekode like'JUS33%')»

² <http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/kategorier.action>

For kommende år tas det sikte på å gjøre oversikten direkte sammenlignbar med oversikten fra året før.

Oversikten under her synliggjør også en sak vi til nå har ofret lite oppmerksomhet: I Gruppe 1 fins ingen våremner. I Gruppe 2 fins våremner, men bare engelske. Det er først midt i Gruppe 3 vi finner det første norske våremnet. Dette på tross av at det er færre emner å velge mellom om våren; og *betydelig* færre norske emner. Høstemnene samler 62 % av årets produksjon, mens de har 56 % av emnene (68 % av de norske emnene). Høstemnene genererer altså en viss overproduksjon i forhold til *alle* emner, men en viss underproduksjon i forhold til *norske* emner. En foreløpig konklusjon må bli at det neppe er avgjørende for et emnes *relative* suksess (plassering på listen her) om det er et våremne eller et høstemne.

De 11 beste³ - «Gruppe 1»:

1	JUS254-2-A	Politirett (H)	20	
2	JUS257-2-A	Grunnl. Selskapsrett (V,H)	10	
3	JUS251-2-A	Arbeidsrett I (H)	10	
4	JUS276-2-A	Human Rights Law (H) ⁴	20	
5	JUS325	Rettshjelp (V,H)	30	
6	JUS261-2-A	Konfliktmekling (H)	20	
7	JUS256-2-A	Skatterett I (H)	10	
8	JUS255-2-A	Påtalerett (H)	10	
9	JUS329	Universitetsped veil (V,H)	15	
10	JUS278-2-A	Comp. Private Law (H)	10	
11	JUS256-2-B	Skatterett II (H)	10	

De har produsert 53 895 studiepoeng (2400 – 8020) – det er 55 % av total produksjon i perioden. Det er en økning for de 11 beste på 2,8 prosentpoeng fra i fjor. Det er de samme emnene som er «de 11 beste» i år som i fjor.

De 10 nest beste – «Gruppe 2»:

12	JUS258-2-B	Competition Law (H)	10	
13	JUS271-2-A	Energy Law (V)	10	
14	JUS280-2-A	Alternative Dispute ⁵ (H)	10	
15	JUS272-2-A	American Law (V)	10	
16	JUS251-2-B	Arbeidsrett II (H)	10	
17	JUS282-2-A	Interna. Bus. Contr. (V)	10	
18	JUS260-2-D	Markedsføringsrett (H)	10	
19	JUS283-2-A	Arbitration (V)	20	
20	JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett (V, H)	10	
21	JUS250-2-C	HR Welfare State (V)	10	

De har produsert 18 120 studiepoeng (1630 – 2100) – det er 19,2 % av total produksjon i perioden. Det er en nedgang på 1,6 prosentpoeng fra i fjor. Markedsføringsrett er nå med i denne gruppen, til foretrekkelighet for Comparative Constitutional Law – til/fra Gruppe 3.

³ Grunnen til at det er 11 i gruppe 1, er at det fra begynnelsen av rapporteringen (14/15) var ønskelig å belyse at 11 emner sto for > 50 % av produksjonen. Når vi nå introduserer gjennomgående nummerering, vil det spille mindre rolle. Grupperingene er likevel av interesse for å synliggjøre den store forskjellen på produksjonen i store og små emner.

⁴ I fjor ble dette emnet feilaktig rapportert med 10 studiepoeng.

⁵ Dette emnet går nå ut og erstattes med JUS280-2-B som er samme emne men med 20 studiepoeng. Det nye opptrer i Gruppe 5 i oversikten her.

De 10 tredje beste – «Gruppe 3»:

22	JUS270-2-A	Economic Analysis (H)	10	↑
23	JUS281-2-A	Comp. Const. Law (H)	10	↓
24	JUS277-2-B	International Copy (V)	10	↓
25	JUS273-2-A	Legal Philosophy (V)	10	↑
26	JUS260-2-B	Opphavsrett (H)	10	↑
27	JUS250-2-B	Autonomi og tvang (V)	10	↑
28	JUS250-2-A	Velferdsrett (V)	10	↑
29	JUS288-2-A	International Criminal Law (H)	10	↑
30	JUS258-2-A	Konkurranserett (V) ⁶	10	↑
31	JUS277-2-A	Intro Copy (V)	5	↑

De har produsert 12 445 studiepoeng (785 – 1600) – det er 13,2 % av total produksjon i perioden. Det er en nedgang på 2,1 prosentpoeng fra i fjor. Her er noen endringer i gruppen: Comparative Constitutional Law er kommet til fra Gruppe 2. International Criminal Law er kommet til (fra Gruppe 5 – det henger sammen med at dette er et nytt emne og det går godt; det vil ventelig klatre ytterligere), Konkurranserett og Intro Copy er kommet til (fra Gruppe 4). Transnational Commercial Law I er ute (opphørt), Markedsføringrett har rykket opp (til Gruppe 2), Terrorism er ute, EU and EEA International Public and Utilities Contract Law (30 studiepoeng – Krügers kurs) telles ikke lenger med.

De 10 fjerde beste – «Gruppe 4»:

32	JUS273-2-C	Law and Justice (V)	10	↑
33	JUS259-2-A	Internasj. Privatrett (H)	10	↑
34	JUS260-2-C	Kjennetegnssrett (H)	10	↑
35	JUS253-2-A	Kommunalrett I (H)	10	↑
36	JUS251-1-A	Arbeidslivets rett (H) ⁷	10	↑
37	JUS260-2-A	Design og patent (H)	10	↑
38	JUS265-2-A	Planrett (H)	10	↑
39	JUS271-2-B	Comparative Energy law - Renewable energy and energy market (H)	10	↑
40	JUS274-2-A	Comp Comp L&Ec1 (V)	10	↑
41	JUS287-2-A	EU and EEA Commercial Law (H)	10	↑

De har produsert 8860 studiepoeng (490 – 780) – det er 9,4 % av total produksjon i perioden. Det er en oppgang på 1,4 prosentpoeng fra i fjor. Her er endringer i gruppen: Planrett, Comparative Energy Law og EU and EEA Commercial Law er kommet til fra Gruppe 5. Grunnen her er den samme som for International Criminal Law; de er nye emner som går godt, de vil ventelig klatre ytterligere. Ut av Gruppe 4 har Intro Copy og Konkurranserett gått (til Gruppe 3), samt Transnational Commercial Law II som er opphørt.

De 11 femte beste er også de 11 dårligste⁸ - «Gruppe 5»:

42	JUS285-2-A	EU and EEA Public Procurement Law (H)	10
43	JUS289-2-A	International Civil Procedure (H)	10
44	JUS262-2-A	Trygderett (V)	10
45	JUS264-2-A	God forvaltningsskikk (V)	10
46	JUS330	Prosedyrekonk (V, H)	15
47	JUS286-2-A	Constitution and Politics (V)	10
48	JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law (V)	10
49	JUS290-2-A	Common and Civilian Influence in a Mixed Legal System (V)	10
50	JUS280-2-B	Alternative Dispute (H)	20

⁶ Emnet opphører fra og med V17.

⁷ Dette er ikke et spesialemne, men et emne på bachelornivå som tilbys gruppen «andre» med undervisning sammen med JUS251-2-A Grunnleggende arbeidsrett.

⁸ Fra neste år vil det komme piler også i denne gruppen til å synliggjøre bevegelse fra sist studieår.

51	JUS292-2-A	Introduction to Chinese Law (H)	10
52	JUS334	Chinese Law Clinical Programme (V)	10

De har produsert 2170 studiepoeng (0 – 480) – det er 2,3 % av total produksjon i perioden. Det er en nedgang på 1,7 prosentpoeng fra i fjor. Her er det imidlertid verd å merke seg at det *inngår tre emner som ennå ikke er kommet i drift*. I fjor hadde vi 20 emner (to grupper) her på slutten, fordi vi hadde flere emner med i oversikten (også oppførte emner). Dette, pluss at vi har helt nye emner her som ikke har «satt seg» enda, gjør at en analyse av bevegelser i denne gruppen foreløpig ikke er så interessant.

Emnekode	Emneforkortnavn	Sp	V16		H15		V15		H14		V14		H13		V13		H12		V12		H11		Til sammen		Produsert sp
			Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	Mett	stått	
JUS251-1-A	Arbeidslovens rett	10	8	8	22	13	5	4	4	4			5	5			1	1	4	4	12	11	80	69	690
JUS250-2-A	Helserett/ Ytelse	10	11	11	2	2	4	4	5	5	10	10	6	6	5	5	9	9	3	3	7	7	93	93	930
JUS250-2-B	Autonomi og tvang	10	15	15	1	1	6	6	7	7	6	6	9	9	13	13	6	6	12	12	1	1	97	97	970
JUS250-2-C	HR Welfare State	10	27	27	1	1	26	26	2	2	28	28	2	2	26	26	1	1	26	26			163	163	1630
JUS251-2-A	Arbeidsrett I	10	12	12	67	66	11	10	73	71	25	23	43	42	15	14	60	60	19	18	60	58	532	515	5150
JUS251-2-B	Arbeidsrett II	10	10	10	26	26	6	6	16	13	4	3	18	16	7	7	22	22	2	2	14	14	187	177	1770
JUS253-2-A	Kommunalrett I	10	5	4	7	7	9	9	3	3	6	6	3	3	8	8	4	4	7	7	3	3	71	70	700
JUS254-2-A	Politi rett	20	11	11	57	55	7	7	46	46	9	9	38	36	16	15	46	45	10	7	40	37	424	401	8020
JUS255-2-A	Påtalerett	10	15	13	43	40	2	2	45	45	13	13	35	30	18	16	37	33	5	5	35	34	386	358	3580
JUS256-2-A	Skatterett I	10	9	9	43	41	9	9	52	51	12	12	42	41	9	9	36	34	8	8	33	32	410	395	3950
JUS256-2-B	Skatterett II	10	4	4	23	23	4	3	26	25	7	6	25	25	7	7	24	22	7	6	14	11	256	240	2400
JUS257-2-A	Grunnl. selskapsrett	10	25	23	79	76	28	19	61	59	38	37	60	59	37	36	73	70	27	26	71	67	693	665	6650
JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett	10	12	11	5	5	11	11	5	5	13	11	4	4	19	19	12	12	19	19	17	15	169	164	1640
JUS258-2-A	Konkurranserett	10	6	5	5	5	9	9	6	6	8	8	3	2	7	7	5	5	5	5	1	1	82	81	810
JUS258-2-B	Competition Law	10			40	39	2	2	24	23	40	40	0	0	36	31	0	0	30	30	1	0	218	210	2100
JUS259-2-A	Internasj. privatret	10	1	1	3	2	1	1	9	9	1	1	5	5	2	2	11	9	1	1	12	12	77	74	740
JUS260-2-A	Design og patent	10	1	1	12	12	1	1	6	6	2	2	7	6	0	0	6	6	2	2	12	12	69	68	680
JUS260-2-B	Opphavsrett	10	4	3	18	16	2	2	14	14	7	6	15	15	4	3	16	15	3	3	17	16	144	138	1380
JUS260-2-C	Kjennetegnrett	10	3	2	12	12			6	5	4	4	6	6	0	0	8	8	3	3	8	8	73	72	720
JUS260-2-D	Markedsføringsrett	10	2	2	24	24	1	1	27	27	3	3	13	12	3	3	18	18	7	7	17	17	172	170	1700
JUS261-2-A	Konfliktmekling	20			22	22	17	17					24	24	1	1	26	26	1	1	28	28	249	249	4980
JUS262-2-A	Trygderett	10	10	10	3	2	7	7	3	3	6	6					3	2	3	3	5	4	46	43	430
JUS264-2-A	God forvaltnings-skikk	10	11	11							9	9			5	5			10	10			24	24	240
JUS265-2-A	Planrett	10	2	2	22	22	2	2	24	24	1	1	8	8	1	1	6	6					64	64	640
JUS270-2-A	Economic Analysis	10			23	23	1	1	12	12	1	1	26	26	1	1	25	25			30	30	163	160	1600
JUS271-2-A	Energy Law	10	34	34	1	1	28	28	1	1	3	3	44	42	1	1	31	29	4	4	48	44	216	202	2020
JUS271-2-B	Comparative Energy Law -	10			35	35	1	1	20	20													56	56	560
JUS272-2-A	American Law	10	31	31			30	30	0	0	30	30	0	0	29	28	0	0	24	24			183	182	1820
JUS273-2-A	Legal Philosophy	10	18	18			10	10	36	36	14	14			18	16			25	25	3	3	144	140	1400
JUS273-2-C	Law and Justice	10	27	27			16	16			18	18			17	15			11	10			81	78	780
JUS274-2-A	Comp Comp L&Ec1	10	3	3			11	11			8	8			13	10	0	0	6	6			55	56	560
JUS276-2-A	Human Rights Law	20	19	19	52	52	3	3	36	36			61	61	3	3	45	45	1	1	26	26	336	330	6600
JUS277-2-A	Intro Copy	5	29	29			24	23			27	25			22	22			17	17			161	157	785
JUS277-2-B	International Copy	10	33	32			32	31			29	29			22	22			13	13			150	149	1490
JUS278-2-A	Comp. Private Law	10			37	37			39	39			56	56	3	3	45	45	1	1	35	34	324	323	3230
JUS280-2-A	Alternative Dispute	10					1	1	31	31			57	57			48	48			32	32	202	202	2020
JUS280-2-B	Alternative Dispute	20																					0	0	0
JUS281-2-A	Comp. Const. Law	10					2	2	29	28			47	47	1	1	33	33	1	1	27	27	160	159	1590
JUS282-2-A	Internat. Bus. Contr.	10	28	28	1	1	36	35	1	1	39	39	2	2	26	25	1	0	26	26	1	1	176	172	1720
JUS283-2-A	Arbitration	20	18	18			18	18			15	15			26	26			14	14			85	85	1700
JUS285-2-A	EU and EEA Public Procur	10			18	18			21	21	9	9											48	48	480
JUS286-2-A	Constitution and Politics	10	7	7			6	6			7	7											13	13	130
JUS287-2-A	EU and EEA Commercial L	10			27	27			22	22													49	49	490
JUS288-2-A	International Criminal Law	10	1	1	51	50	4	4	37	36													92	90	900
JUS289-2-A	International Civil Procedure	10			35	35			11	11													46	46	460
JUS290-2-A	Common and Civilian Intit	10	7	7			7	7															7	7	70
JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law	10	13	12			12	12															12	12	120
JUS292-2-A	Introduction to Chinese Law	10																							
JUS325	Rettshjelp	30	10	10	2	2	11	11			26	26			24	24	3	3	25	25			168	168	5040
JUS329	Universitetsped veil	15	29	29	2	2	26	26			38	38			40	40			24	24			235	235	3525
JUS330	Prosedyrekonk	15	2	2							2	2			2	2			3	3			16	16	240
JUS334	Chinese Law Clinical Progra	10																							
Til sammen pr semester							451	436	815	800	518	508	727	709	506	486	748	727	423	415	645	619	8547	8298	97910

Grønn tekst: Engelsk emne

Celle uten registrering: Eksamen har ikke vært tilbudt, eller det har vært ingen oppmeldte. 0: Ingen møtte til/besto eksamen, men der var oppmeldte

Kilde: FS581.002 Studiepoengstatistikk pr emne - nivåfordelt. 184-16- Alle kandidater Gjentak ikke med

Fra og med V16 er utgåtte emner og eksamener for H11 skjult og blir ikke med i rangeringen, selv om de er med i summene.

På disse 16 semestrene har spesialemnene produsert 97910 studiepoeng - det tilsvarer 1632 helårsekvivalenter, dvs. 204 helårsekvivalenter/år.

Forventet produksjon ut fra opptakstall alene, skulle være 193 helårsekvivalenter/år (siden spesialemne "kvoten" er en halv årsenhet for studentene).

Pr våren 2016 har vi altså et lite overskudd i produksjonen sammenlignet med 100 % normert produksjon.

I realiteten kunne vi vente langt mindre, ettersom mange reiser ut, og noen faller fra. Alminnelig gjennomsnittsproduksjon er også mindre enn 100 % (60 studiepoeng/år).

(Studieåret 14/15 var gjennomsnittsproduksjonen ved fakultetet 52,36 studiepoeng, dvs 87,26 % av full produksjon. [FS581.003 - Sted - uten gjentak.]

Dette innebærer at vårt tilbud av spesialemner til "andre" - særlig til innreisende utenlandske studenter - ikke er uten betydning for produksjonen i spesialemnene.

20630

21,1

[Tilbake til sakslisten](#)

KURSAPPOR – JUS 123, vår/2016

KURSANSVARLIG: Bjørn Henning Østenstad

Kursrapporten er utarbeidet den 21. september 2016 av Bjørn Henning Østenstad

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

- i. Strukturen på kursopplegget
Som tidlegare år: 2 x 12 timar førelesing + repetisjon, 8 arbeidsgruppesamlingar, obligatorisk kursoppgåve og 4 storgruppesamlingar. Førelesingane kjem tidleg i kurset, og det fungerer bra.
- ii. Forelesningene
Tre bidragsytarar: kursansvarleg, Ørnulf Rasmussen og Sigrid E. Schütz. Fungerer bra.
Problemstillingar blir skildra på ulike måtar og med ulike ord, men det har studentane godt av å lære seg til å handtere.
- iii. Benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene
Revidert før årets kurs på bakgrunn av tilbakemeldingar på referansegruppemøtet i fjor. Det pedagogiske grepet som vart forsøkt førre året (i arbeidsgruppene) med ein meir gradvis introduksjon av ulike emne er forkasta, og fleire sentrale problemstillingar blir no kasta inn frå første stund, om enn med ulik vanskegrad. Det blir lagt vinn på å finne dags- og samfunnsaktuelle saksforhold som utgangspunkt for oppgåvene, og her er det nok å ta av i forvaltningsretten.
- iv. Skrivning og kommentering
Ingen særlege merknader.
- v. Gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene
Éin arbeidsgruppeleiar melde om sterk mistanke om lydopptak i arbeidsgruppesamlingane (ved hjelp av mobiltelefon), og at problemet kunne vere «utbredt» mellom studentane. Dette vart rapportert til visedekan Borvik som straks greip fatt i saka på eit generelt grunnlag.
- vi. Obligatorisk kursoppgave
Varierende kvalitet på kommenteringa og enkelte klager frå studentane. Det skapar misnøye når nokre sensorar legg seg langt over lista for forsvarleg kommentering, medan andre testar ut den nedre grensa. Dette er vanskeleg å få gjort noko med om vi ikkje skal gå ut og be dei som overoppfyller om å gjere ein meir gjennomsnittleg jobb.
- vii. Eksamen
Digital eksamen. Ingen problem i samband med gjennomføringa.
Sensorrettleiinga vart revidert i samband med nivåkontrollen. Kursansvarleg kom med innspel til val av klagesensorar ut frå røynsene i nivåkontrollen.
Ei prinsipiell problemstilling vart reist i samband med sensuren. Éin sensor hadde kome i tvil om karakteren som var sett var rett, og hadde gjort dette til kjenne overfor aktuell student. Det vart så reist spørsmål (frå sensor og student, i separate e-meldingar) om det var høve til omgjerding. Dette vart avvist av den kursansvarlege ut frå omsynet til hemmeleg sensur. Studenten må klage på karakteren på ordinært vis.
- viii. Samarbeid med administrasjonen
Det beste.

b) Strykprosent og frafall på eksamen

F = 0,3 %. 12 trekk under eksamen, 34 ikkje møtt, 4 legeerklæringar.

c) Karakterfordeling

A: 10,7

B: 32,3

C: 40,0

D: 14,3

E: 2,3

F: 0,6

Reflekterer at det har lukkast å få ganske mange studentar opp på eit bra fagleg nivå. Nokre fleire A og B enn førre året: om lag 2,5 prosentpoeng auke på begge dei to øvste nivåa.

d) Studieinformasjon og –dokumentasjon

Ingen merknader.

e) Tilgang til relevant litteratur

God. Fire ulike bøker gjort til hovudlitteratur, noko ein del studentar synest er uheldig (kostbart). Men faglege omsyn overtrufar her, jf. vurderingar i samband med SU-sak vinteren 2015.

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

a) Lokaler og undervisningsutstyr

Ingen merknader.

b) Andre forhold

Ingen merknader.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

a) Metode – gjennomføring

Standard referansegruppemøte

b) Oppsummering av innspill

1. Arbeidsgruppene:

1.1 Det ser ut som at oppgåvesettet no treff bra med tanke på arbeidsmengde, vanskegrad, progresjon og tematisk breidd.

2. Storgruppene:

2.1 Balansepunktet mellom studentpresentasjonar og lærarstyrt diskusjon/oppsummering blir opplevd som skeivt – i alle fall i enkelte grupper. Ønske om sterkare grad av styring her.

2.2 Ulikt kor godt studentane er nøgd med storgruppeleiar si formidlingsevne.

3. Ønske om podcast-versjon av førelesingane

4. Ønske om kompendium for eit par av pensumbøkene.

c) Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset

Påminning av storgruppeleiarane om at nok tid må setjast av til oppsummering/diskusjon i etterkant av studentpresentasjonar.

Mistanke om lydopptak i arbeidsgrupper/storgrupper vidareformidla til visedekanen.

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Omfang og rekkefølge på kursoppgåvene vart gjennomgått etter innspel frå referansegruppa. Ei arbeidsgruppeoppgåve fekk dobbel ordgrense, mot at kommentering fall ut på ei anna. Begge deler var vellukka grep.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Som heilskap har kursopplegget fungert bra og den praktiske gjennomføringa har ikkje bydd på særlege problem. Kommunikasjonen med arbeidsgruppeleiarane har vore god. Også frå denne kanten har det kome gode innspel med tanke på seinare kurs. Bruk av kompendium skal vurderast til neste års kurs.

Oppgåvesettet som blir brukt i arbeidsgruppene, synest no å fungere godt ut frå tilbakemeldingar frå referansegruppa og arbeidsgruppeleiarar. I utgangspunktet er dette difor tenkt vidareført, med nødvendige justeringar i lys av rettsutviklinga. Kan likevel vere plass til ei ekstra teorioppgåve innanfor dagens rammer – og dette vil bli vurdert nærare, ut frå innspel frå studentane.

Slik oppgåvesettet no er skrudd saman, er det ganske nødvendig å halde på opplegget med at førelesingane kjem tidleg i kurset. Dette fordi ein tidleg presenterer samansette problemstillingar der «alt henger sammen med alt».

I storgruppene er studentane nøgde med oppgåvene. Men balansepunktet mellom studentpresentasjonar og lærarstyrt aktivitet må igjen vurderast. Prosedyresamlinga blir vurdert stramma inn ved at oppgåva blir komprimert og domstolsgruppene gjeve (noko) betre tid og rettleiing til å utforme domsgrunnar på grunnlag av partsinnlegga – sjølv om dette er krevjande innanfor ei tidsramme på to timar.

Storgruppeleiarane får skriftleg rettleiing til oppgåvene og tilbod om å delta i førebuingssmøte før samlingane. Det er likevel slik at ein i denne lærargruppa har ulik grad av røynsle – både i undervisningssituasjonen generelt, og i forvaltningsrett spesielt. At alle storgruppeleiarane har lagt ned ein grundig og god jobb i førebuing og gjennomføring, er tvillaust.

Internasjonalt rettsstoff fekk ein klart sterkare plass allereie i 2015-kurset enn tidlegare, og ytterlegare større plass under 2016-kurset. Denne gradvise utviklinga vil halde fram også framover i tid.

Edublogs vart –for første gong på dette kurset – opna for spørsmål og har verka som eit demokratiserande element. Spørsmålsmengda vart etter kvart svært stor og det måtte gjerast ei prioritering av kva diskusjonar den kursansvarlege gjekk inn i. Dette var kommunisert på førehand, også at kursansvarleg ikkje ville vere innom plattforma kvar dag, men ved jamne mellomrom.

[Tilbake til sakslisten](#)

KURSRAPPORT – JUS243, VÅR 2016

KURSANSVARLIG: Hans Fredrik Marthinussen

Kursrapporten er utarbeidet den 21. september 2016 av Hans Fredrik Marthinussen

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

- i. strukturen på kursopplegget
Strukturen er todelt: Kurset begynner med en forelesningsbolk, innføring, dynamisk tingsrett og pant. Det kommer så en periode med seminaroppgaver, knyttet til det som studentene har vært gjennom på forelesning. Den tidligere strukturen med alle forelesninger samlet i starten, ble noe tung for studentene, og evalueringene har vært klart bedre med denne ordningen. I tillegg har da studentene fått mer oppgavetrening før den obligatoriske oppgaven. Etter første runde med seminarer, fortsetter kurset med forelesninger i konkurs, før en ny runde med seminarer. Dette fungerer etter min mening godt, og bør ligge fast i årene fremover. Slik leser jeg også de senere års skriftlige evalueringer.
- ii. Forelesningene
2 timer innføring, 10-12 timer dynamisk tingsrett (inkl en «avslutningsbolke» Giertsen holder hvert år), 10 timer pant, 16 timer konkurs, 2 timer oppsummering.
- iii. benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene
Kun obligatorisk oppgave, i tillegg til seminaroppgaver som kun forberedes og gjennomgås muntlig
- iv. skriving og kommentering
Kun oblig.
- v. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene
Ingen særskilte bemerkninger, har inntrykk av at gjennomføringen har gått bra.
- vi. obligatorisk kursoppgave
Ingen særskilte bemerkninger, få strykbesvarelser, og grei vanskelighetsgrad.
- vii. eksamen
Eksamen forløp uten spesielle hendelser.
- viii. samarbeid med administrasjonen
Samarbeid kursansvarlig – administrasjon oppleves som svært godt, som kursansvarlig har jeg vært meget godt fornøyd, også til tross for bytte av studieårsansvarlig underveis i år.

b) Strykprosent og frafall på eksamen

Både strykprosent og frafall har vært lavere enn normalt i år. Det er gledelig med en noe lavere strykprosent på kurset. Jeg har brukt mye tid på å formidle mer metodisk bevissthet, både i forelesning og undervisningsmateriale for øvrig. Det er kanskje i overkant dristig som kursansvarlig og forfatter å skrive rett ut at pensumsituasjonen er vesentlig forbedret som følge av min egen bok «Tredjemannsproblemene», men det var jo faktisk derfor jeg satt meg ned og skrev det. Jeg mener den nye boken min dekker det som tidligere har vært et klart «hull» i pensumsituasjonen på kurset, og håper den har vært med på å få flere studenter til å forstå fagets metodiske særegenheter. Jeg har i tillegg også jobbet over tid med forelesningene, og justert innførings- og oppsummeringsopplegget.

c) Karakterfordeling

Det ble noe «klump» på midten i år. Jeg tror det skyldtes at problemstillingene var litt for like, samtidig som de var noe kompliserte. Det gjorde at mange greide å få frem en god del sentralt, men det var vanskelig å utmerke seg voldsomt. Jeg er derfor ikke helt hundre prosent fornøyd med oppgaven, men slik er fryktelig vanskelig å vurdere godt på forhånd.

d) Studieinformasjon og -dokumentasjon

Ingen negative tilbakemeldinger

e) Tilgang til relevant litteratur

Snart er så godt som all eldre relevant litteratur tilgjengelig digitalt – det har gitt vesentlig bedre tilgjengelighet og mye brukes aktivt i seminarsammenheng. Det gis utførlige litteraturhenvisninger i seminaroppgavesettet og jeg oppfordrer studentene til aktivt å benytte ulike fremstillinger til løsningen av oppgavene (flere oppgaver bygger også på ulike forfatteres uenighet om enkeltspørsmål der tilgang til litteraturen er nødvendig).

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

c) Lokaler og undervisningsutstyr

Det er et vedvarende problem med for mange studenter per seminargruppe og dermed for små rom. Så lenge situasjonen på fakultetet er som den er, med svært få faste ansatte innenfor formueretten, er det vel liten utsikt til bedring. Men det er ikke samsvar mellom romstørrelse og seminargruppestørrelse. Det fungerer dårlig med smekkfulle rom.

d) Andre forhold

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

d) Metode – gjennomføring

Evaluerings på formuerettsfaget har de siste 4 årene vært foretatt skriftlig. Nå skal det uansett inn ny kursansvarlig, og jeg er etter hvert godt kjent med innspillene til min måte å drive kurset på. Jeg har derfor ikke gjennomført skriftlig evaluering i år, fordi jeg antar ny kursansvarlig uansett vil måtte sette sitt eget preg på kurset.

e) Oppsummering av innspill

f) Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Har punkter fra fjorårets evaluering blitt innarbeidet/ført til endringer i årets kurs? Hvis ja: hvordan?

Jeg har, som studiedekanen er kjent med, løpende jobbet hardt med å forbedre kurset på mange punkter, oi samarbeid med studiedekan og fagpersoner. Kurset skaper alltid litt bølger, men i år har det vært relativt rolig, og jeg er tilfreds med gjennomføringen. Den viktigste endringen til i år er at vi har lagt todelingen av forelesninger/seminarer til grunn som en permanent ordning og at det har kommet ny bok i faget.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Jeg mener formuerettskurset har fungert godt i år, og mener opplegget kan videreføres relativt uendret av ny kursansvarlig. Jeg vil selvsagt ha en dialog med den som skal ta over.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 68/16**Endring i Reglement for Det juridiske fakultet i Bergen**

I Reglement for Det juridiske fakultet i Bergen heter det i § 9 Myndighetsområde og oppgaver for studieutvalget, i punkt 2 bokstav d at **studieutvalget skal «fastsette** endringer av emnebeskrivelse i de enkelte kursene, herunder læringsutbytte, **prøvingsformer** og litteraturlister» [uthevet her].

I fakultetsstyrevedtaket i sak 45/09 den 16. juni 2009 heter det:

«Skoleeksamen gjøres til eneste eksamensform for emner i 1. – 4. studieår.
Eventuelle unntak fra dette må innvilges av fakultetsstyret etter anbefaling fra studieutvalget.»

Disse to framstår som uforenlige.

- *Enten* må kompetansen i fakultetsreglementet § 9 punkt 2 bokstav d endres: «fastsette endringer av emnebeskrivelse i de enkelte kursene, herunder læringsutbytte, ~~prøvingsformer~~ og litteraturlister. **Fakultetsstyret fatter vedtak om prøvingsformer.**».
- *Eller* vedtaket i sak 45/09 må oppheves.

Studieutvalget anser at det siste alternativet er det mest nærliggende. Prøvingsform i et emne er nært knyttet til emnets læringsmål og den undervisningen som finner sted. Det er naturlig at kompetansen for alle tre elementene er samlet.

Ulike prøvingsformer vil ha ulike kostnadsrammer. Det er utvilsomt at av endrete vurderingsformer kan ha budsjettmessige konsekvenser i form av økte kostnader. Slike konsekvenser må naturlig nok forelegges styret i form av en søknad/vedtakssak før endringen kan implementeres. Dette ligger allerede i fakultetets styringsstruktur, men det kan eventuelt tydeliggjøres med en tilføyelse til § 9 punkt 2 bokstav d i fakultetsreglementet: «Der vedtatte endringer har budsjettmessige konsekvenser, må disse være utredet og vedtatt av fakultetsstyret før endringene iverksettes.»

Det er fakultetsstyret som har kompetanse til å endre reglementet.

På denne bakgrunnen framsettes slikt

vedtaksforslag:

Følgende innstilling oversendes fakultetsstyret for behandling:

3. Fakultetsstyrets vedtak i sak 45/09 oppheves.
4. Det gjøres en tilføyelse i § 9 punkt 2 bokstav d i fakultetsreglementet: «Der vedtatte endringer har budsjettmessige konsekvenser, må disse være utredet og vedtatt av fakultetsstyret før endringene iverksettes.»

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 70/16

Bergen, 12. september 2016

Studieutvalget

Endring av hovedlitteratur: JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law

I 2012 innledet EU-kommisjonen en omfattende reform, State Aid Modernisation, som gradvis endret hele EU/EØS-statsstøtteregelverket. Av den grunn har det vært vanskelig å finne boken som ville være egnet som hovedlitteratur. Dette innebar at forelesningene måtte fokusere mer på bredden istedenfor dybden og at studenter måtte gjøre seg kjent med mange nye dommer og retningslinjer innenfor statsstøtteregelverket som ikke var omtalt i boken. Boken til Kelyn Bacon, som i dag utgjør hovedlitteratur, er nå utdatert i cirka 60-70 %. Derfor er den uegnet i undervisningen. Endringen av hovedlitteraturen til neste semester er både nødvendig og mulig. Det er fordi State Aid Modernisation-reformen er gjennomført og markedet tilbyr bøker som er oppdatert og egnet i undervisningen. De foreslåtte kapitlene i boken til Conor Quigley endrer ikke bredden av statsstøtteemnet og inneholder nødvendige analyser av det nye regelverket og case law.

Nåværende hovedlitteratur består av:

- Kelyn Bacon, *European Union Law of State Aid*, 2. utg., 2013 (tilgjengelig på Fakultetets bibliotek)

Kapitler:

1. Introduction to State Aid Law and Policy, ss. 3-17
2. The Definition of State Aid, ss. 19-90
3. Compatibility of Aid - General Principles, ss. 91-152
4. International Agreements, ss. 129-152
5. Horizontal Aid and the General Exemption Regulation, ss. 155-159
- 18 Supervision by the Commission, ss. 433-488
- 19 Enforcement in the European Court, ss. 489-536
- 20 Enforcement in the National Courts, ss. 537-559

Samlet hovedlitteratur: **282 sider****Tilleggs litteratur:**

- Michael Sánchez Rydelski, *State aid*, i: Carl Baudenbacher (ed.), *The Handbook of EEA Law*, Springer 2016, ISBN: 978-3-319-24341-2, ss. 575-603 (tilgjengelig på Fakultetets bibliotek)
- Malgorzata Cyndecka, *The problem of objectives pursued by the state under the application of the Market Economy Investor Principle (MEIP)*, 03-04/2015, Tidsskrift for Rettsvitenskap, ss. 263-294 (tilgjengelig online)
- Michael Blauburger, *State aid control from a political science perspective*, i: Erika Szyzszak, *Research Handbook on European State Aid Law*, Edward Elgar 2001, ss. 28-43 (tilgjengelig på Fakultetets bibliotek)

- Lorenzo Coppi, *The role of economics in State aid analysis and the balancing test*, i: Erika Szyszczak, *Research Handbook on European State Aid Law*, Edward Elgar 2001, ss. 64-89 (tilgjengelig på Fakultetets bibliotek)

Samlet tilleggslitteratur: **103 sider**

Jeg ber om at følgende vedtas som hovedlitteratur i JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law:

- Conor Quigley QC, *European State Aid Law and Policy*, 3. utg., Hart Publishing 2015, ISBN: 978-1-84946-627-1 (tilgjengelig på Fakultetets bibliotek)

Kapitler:

1. The Notion of State Aid in EU Law, ss. 3-52
2. State Aid within Article 107(1) TFEU, ss. 53-96
4. Market Transactions and State Aid, ss. 153-192
5. Compatibility of State Aid with the Internal Market, ss. 193-230
6. Services of General Economic Interest, ss. 231-254
16. Assessment of State Aid by the European Commission, ss. 493-576
17. Recovery of Unlawful Aid, ss. 577-617
18. Enforcement on National Court Proceedings, ss. 618-660
19. Judicial Review of EU Decisions. Admissibility, ss. 661-731
20. Judicial Review of EU Decisions: Substance, ss. 732-784

I tillegg bør to artikler som i dag er tilleggslitteratur kategoriseres som «**hovedlitteratur**». Dette begrunnes med deres store betydning for forståelse av forholdet mellom **EU og EØS-rett** og **privatinvestortesten** som er ett av de aller viktigste instrumentene innenfor statsstøtteregelverket:

- Michael Sánchez Rydelski, *State aid*, i: Carl Baudenbacher (ed.), *The Handbook of EEA Law*, Springer 2016, ISBN: 978-3-319-24341-2, ss. 575-603 (tilgjengelig på Fakultetets bibliotek)
- Malgorzata Cyndecka, *The problem of objectives pursued by the state under the application of the Market Economy Investor Principle (MEIP)*, 03-04/2015, Tidsskrift for Rettsvitenskap, ss. 263-294 (tilgjengelig online)

Samlet hovedlitteratur: **508 sider**

Endringen i hovedlitteratur innebærer en økning på 226 sider. Begrunnelsen for endringen er gitt ovenfor. JUS291-2-A EU and EEA State Aid Law veier **10 poeng** som tilsvarer minimum 300 og **maksimum 600 sider**.

Med vennlig hilsen,

Malgorzata Cyndecka og Christian Franklin

Merknad fra studieadministrasjonen:

Studieutvalget vedtok nye rammer for sidetall i hovedlitteraturen i sitt møte den 14. juni 2016, sak 54/16. Der heter det i punkt 2:

Det er ikke meningen at denne endringen i studieplanen skal åpne for en generell og ugrunnet økning av hovedlitteraturen. Den nærmere fastlegging av omfanget på hovedlitteraturen skal skje med grunnlag i en vurdering av den samlede arbeidsbelastningen i emnet. Det skal videre tas hensyn til hvor i studiet emnet er plassert, sånn at hovedlitteraturen i emner som er plassert mot slutten av studiet normalt vil være mer omfattende enn emner tidlig i studiet.

Det søkes om 508 sider hovedlitteratur, det er midt mellom den gamle normen for spesialemer (40 sider/studiepoeng) og den nye maksgrensen (60 sider/studiepoeng).

Momenter som taler for en utvidelse:

- Emnet er helt på slutten av studiet
- Litteraturen opplyses å være bedre egnet enn den som fases ut.
- De foreslåtte kapitlene i boken til Conor Quigley endrer ikke bredden av statsstøtteemnet og inneholder nødvendige analyser av det nye regelverket og case law.
- Den gamle litteraturen innebar at «studenter måtte gjøre seg kjent med mange nye dommer og retningslinjer innenfor statsstøtteregelverket som ikke var omtalt i boken» - det vil si at man måtte lese en hel del i tillegg til boken.

[Tilbake til saklisten](#)